

Witaj w Trend Micro Cyber Academy - miejscu, w którym zdobędziesz umiejętności potrzebne do bezpiecznego korzystania z Internetu.

PRZEWODNIK DO ROZMOWY: PRAWA AUTORSKIE

Przydatne pytania i odpowiedzi do prowadzenia rozmów z dziećmi.

1. Co to jest prawo autorskie?

- Prawo autorskie to prawo, które uniemożliwia korzystanie z pracy innych osób bez ich zgody. Obejmują muzykę, filmy, obrazy, a nawet pomysły.
- Aby korzystać z utworów chronionych prawem autorskim, należy:
 - Uzyskać pozwolenie.
 - Wymienić nazwisko twórcy (wyrzucić uznanie) podczas korzystania z utworu i udostępniania go.
 - Ułacić opłatę (jeśli artysta lub twórca tego wymaga).

2. W jaki sposób prawo autorskie chroni i pomaga artystom i twórcom?

- Ich praca nie może być wykorzystywana przez innych bez pozwolenia.
- Otrzymują uznanie za swoją pracę.
- Mogą zarabiać pieniądze, pobierając od innych opłaty za korzystanie z ich utworów. (Opłata ta nazywana jest opłatą licencyjną).

3. Co może się stać, jeśli nie podasz źródła, korzystając z pracy innych osób?

- Sieci społecznościowe i platformy udostępniania wideo mogą usunąć Twój post/film lub zablokować możliwość dalszego publikowania.
- Właściciel treści może zgłosić sprawę policji i zażądać od Ciebie pieniędzy.
- Twoje konta w mediach społecznościowych mogą zostać tymczasowo lub trwale zablokowane.

4. Co powinieneś zrobić, jeśli chcesz korzystać z treści, które mogą być chronione prawem autorskim?

Z pomocą osoby dorosłej:

- Sprawdź, czy treści, których chcesz użyć, są chronione prawem autorskim.
- Dowiedz się, kto jest właścicielem praw autorskich (czasami właściciel to nie osoba, która je stworzyła).
- Uzyskaj zgodę artysty/właściciela praw autorskich.
- Odpowiednio się do niego odnieś (wymień go, gdy go używasz i udostępniasz).
- Zapłać wszelkie opłaty.

5. Oto kilka przykładów prac stworzonych przez uczniów. Przyjrzyj się każdej z nich i zastanów się nad prawami autorskimi. Czy uczniowie muszą uzyskać pozwolenie i wyrazić uznanie dla kogokolwiek? Dlaczego lub dlaczego nie?

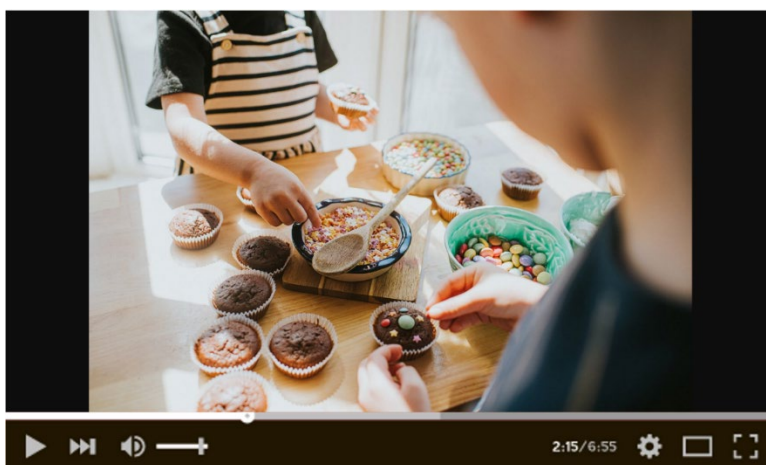
a. Uczeń publikuje na Instagramie zdjęcie kwiatów ze swojego ogrodu, które zrobił telefonem.

- **Odpowiedź:** Uczeń nie musi martwić się o prawa autorskie, ponieważ sam zrobił to zdjęcie.

b. Uczeń publikuje na YouTube film instruktażowy dotyczący pieczenia ciasta, a w tło wkomponował popularną piosenkę.

- **Odpowiedź:** Nawet jeśli muzyka jest tylko w tle, uczeń będzie musiał uzyskać zgodę i podać autora/właściciela praw autorskich do utworu. Uczeń może być również zobowiązany do uiszczenia opłaty.

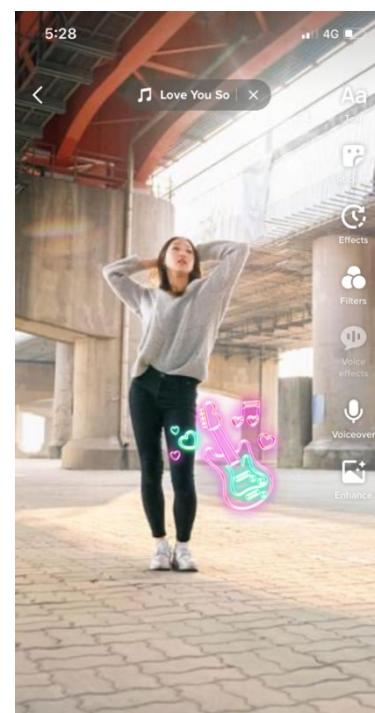
Jeśli jednak uczeń użyje utworu z biblioteki audio YouTube

zamiast popularnej piosenki, nie będzie musiał martwić się o prawa autorskie.

c. Uczeń udostępnia film na portalu społecznościowym, kopiuje czyjeś ruchy taneczne i korzysta z muzyki z darmowej biblioteki muzycznej sieci społecznościowej.

- **Odpowiedź:** Jeśli twórca ruchów tanecznych posiada do nich prawa autorskie, uczeń będzie musiał uzyskać jego zgodę i podać jego dane. Prawo autorskie może chronić nie tylko muzykę, filmy i obrazy, ale także inne oryginalne dzieła, takie jak choreografia czy poezja.
- Sieć społecznościowa automatycznie przyznaje uznanie za wykorzystaną muzykę, ponieważ pochodzi ona z jej własnej biblioteki muzycznej.

Jednak muzyka ta może być używana **TYLKO** w tej sieci społecznościowej.

6. Co się stanie, jeśli uczeń opublikuje ten film w innym serwisie społecznościowym? Czy to coś zmienia?
Tak, zmienia. Ta muzyka może nie być darmowa do opublikowania w innym serwisie społecznościowym, więc mogą obowiązywać zasady uzyskania zgody i podania właściciela praw autorskich.

7. Gdzie można znaleźć muzykę, filmy i obrazy na wolnej licencji?

- Sprawdź, czy aplikacja lub platforma, z której korzystasz, oferuje bezpłatne wbudowane biblioteki treści wolnych od praw autorskich.
- Wyszukaj w Internecie witryny oferujące "treści wolne od praw autorskich".
Jeśli nie masz pewności, czy możesz czegoś użyć, poproś o pomoc osobę dorosłą.

Ważna uwaga dla moderatorów: Jeśli pomagasz uczniowi w wyszukiwaniu treści wolnych od praw autorskich, zwróć uwagę na wszelkie oświadczenia, w których podano wskazówki dotyczące tego, jak i kiedy można korzystać z treści. Na przykład, wskazówka taka może wyjaśniać, że piosenka jest darmowa, ale nadal musisz podać nazwę strony internetowej, na której ją znalazłeś. Podobnie, obraz może być swobodnie wykorzystywany i modyfikowany, ale tylko w celach niekomercyjnych, co oznacza, że nie można zarabiać na jego wykorzystaniu.

8. Jaki jest najprostszy sposób na wykorzystanie pracy innych osób?

- Korzystaj z treści wolnych od praw autorskich, które możesz znaleźć na:
 - stronach internetowych
 - Aplikacjach i platformach
- Jeśli korzystasz z pracy innych osób, nawet jeśli jest to treść wolna od praw autorskich, podaj dane twórcy, gdy używasz lub udostępniasz jego pracę. To dobry nawyk.

Dodatkowe informacje dla moderatorów:

Jaka jest różnica między treściami wolnymi od praw autorskich a treściami wolnymi od tantiem?

- Treści wolne od praw autorskich nie są chronione prawami autorskimi.
- Treści typu royalty-free są chronione prawami autorskimi.
 - Royalty-free oznacza, że uiszczasz jednorazową opłatę w zamian za prawo do korzystania z określonych treści chronionych prawem autorskim, takich jak piosenka lub obraz.
 - Jeśli chcesz korzystać z treści z witryn typu royalty-free, musisz postępować zgodnie z ich instrukcjami dotyczącymi tego, co należy zrobić podczas korzystania z treści. Jeśli nie będziesz postępować zgodnie z instrukcjami, mogą one złożyć wniosek o usunięcie treści, ze względu na naruszenie praw autorskich.